

SANT SALVADOR

En aquest tríptic sobre la figura i els miracles del frare Sant Salvador, en Robert Anglada, com és habitual en ell, expressa les seves emocions humanes: pinta el que sent i ho posa en la seva obra. Tot i estar refrenat per l'encàrrec, pel significat i els límits que l'imposa el personatge de Sant Salvador, no deixa d'expressar-hi la seva individualitat i la seva idiosincràsia. La figura i la temàtica de Sant Salvador esdevé així el seu "alter ego" que fa servir per explicar una visió al·legòrica i personal d'un món, d'una llegenda que és, alhora, tendra i inquietant. En aquest sentit en Robert Anglada és fàcilment reconeixible, no se'l pot confondre amb cap altre autor, se'l veu venir de seguida.

El quadre mostra la precarietat d'una època, el segle XVI, una època en què l'home era víctima d'una natura desfermada, capriciosa i arbitrària. L'home, indefens, no hi podia fer res, estava totalment a mercè de l'arbitri, dels miasmes i de les virulències religioses de l'època. Les figures desemparedades que hi veiem, algunes, semblen alesiats que caminen amb crosses; una de les dones amb els braços i les mans sobre el pit, encongida d'espatlles i amb una mirada implorant, té alguna cosa de tristesa fatal. Una atmosfera resignada, opalina i fosca, voleia com un halo el quadre, -espectres delmats que van i venen a la cerca d'un consol-. El quadre descobreix la fragilitat de l'home en aquesta vall de llàgrimes on som, i em fa l'efecte que avui dia ha canviat menys del que ens pensem, encara que tinguem l'aspirina.

Les formes desdibuixades dels límits, dels seus contorns, dels colors, estan gradualment pintats a la tela. Les línies que separen el cel il·luminat, el terra i l'espadat on hi ha Sant Salvador són imprecises. No sabem gaire quan s'acaba i quan comença el cel, el precipici.... Aquesta barreja dels colors i alhora el contrast, per exemple, entre el cel, el marró fosc del roquissar, ens fa més gran la sensació de basarda, de solitud feréstega i erma del paratge. La gràcia

i el mèrit d'aquest tríptic és la impressió de buidor i atmosfera opressiva que produeix a qui se'l mira.

La fugacitat i la precarietat de l'ésser humà, perdut i sense horitzó, la veiem en la manera com les figures avancen a poc a poc, feixugament, com ànimes en pena. La percepció d'aquest moviment, està meravellosament pintada, sembla ben bé que caminin vers un indret.... Les figures sense detall, esprimatxades, gairebé només uns esbossos, -però que tenen aquell carácter que fa que hi clavis els ulls i que t'hi fixis-, sembla que segueixen un rumb forçat, un moviment uniforme cap a un mateix indret. Caminen esperançats, però també, inevitablement encadenats pel disegni de Sant Salvador. Les figures imploren, demanen ajut, una clemència divina a Sant Salvador. Les formes pietoses movedisses contornejades que veiem en el paisatge quiet i plombat, ploren i s'han de resguardar de la mare natura, que és la vida, vella, cruel i inhòspita. Com més contemplem el tríptic, més ganes tenim d'afegir-nos a la peregrinació, creiem que hem d'acompanyar-los en la seva penosa romeria, ens preguntem angoixats d'on vénen i on van.... Volem fer-los costat en els seus precis, per redimir-nos també dels mals i de les inclemències que ens puguem trobar en el camí entre la muntanya esllavissada que ens cau a sobre, els matolls i els camps erms del congost que ens han de dur a Sant Salvador. I que ens concedeixi, a la fi, una pau que enyorem, en el replà tant incert i bellugadís de la vida.... En Robert Anglada que sap de les malvestats d'aquest camí de no se sap on.... de les xacres del pas del temps i de l'assolament indiscriminat que fa la natura, ens convida, quan mirem el seu quadre, que, com els peregrins, també demanem a Sant Salvador algún miracle.

En Robert Anglada fa servir la realitat externa per expressar el seu dedins. Per explicar-nos-la, la desdibuixa, esvaeix els contorns i els colors, fa caminar els peregrins, fa que implorin, fa que demanin clemència. Deforma i desballesta la realitat d'una manera molt personal i única, molt a la seva, però molt intel·ligible en el quadre.

Els seus amics i els que hem conegut i seguit el seu llarg, abrandat i prolífic recorregut com a pintor, que comença tot just acabats els seus estudis secundaris, després dels quals s'apunta a l'escola Massana, alguna vegada li hem demanat, ingènuament, que transigís, que fos més dúctil i menys repatani amb els crítics i amb els consells. –que fes un respir, que s'aturés a un replà de la vida per descansar-hi una mica, que bufés i deixés anar la seva irreductibilitat- però afortunadament per a nosaltres, els que l'admirem, mai no ens ha fet cas. Era comprensible que quan li ho dèiem ens mirés estranyat i fes una rialla sorollosa i incrèdula. Era impossible que pogués fer-ne cabal....!

Li devia semblar absurd i impúdic... el nostre suggeriment. Com se'ns podia acudir, devia pensar, demanar-li que canviés la seva manera de ser? Seria un afer tan complicat com la quadratura del cercle. I és que no podria trair les seves conviccions, -el seu àmbit de llibertat íntim- la seva concepció de l'acte creatiu, gairebé sagrada, aquest impuls, intangible i misteriós que mou l'art i que explica i implica la seva pintura.

No ens costa gens d'imaginar-lo, cada dia, davant del quadre, capbussant-se, submergint-se en la tela: en el color, en la llum, buscant com modelar el que sent i viu per plasmar-ho en l'obra que està fent, o, que ha de començar. En Robert Anglada, de segur que camina inquiet amb el pinzell a la mà per tot l'estudi, vorejant i mirant l'abisme obscur que s'obre dins seu, o mirant al carrer, amb els seus ulls inquisidors i meravellats, -sempre amb el pinzell-, el dibuix que fan els arbres al cel, o les flors d'una finestra de la façana que titil·len i que ploren gotes de plata. La seva pintura dins la radicalitat, és autèntica i versemblant perquè respon a una realitat: *la seva*.

Alguna vegada he pensat si hi havia alguna cosa que l'interessava fora de la pintura? Sí, moltes!: les dones, l'amor, la família, els amics, però, a la manera d'uns retocs necessaris d'un quadre en el seu dedins, pintat en la seva imaginació i que, aleshores, ja és perfecte....! Les dones, l'amor i els amics... són, doncs, un colofó que vesteix i dona un últim sentit al seu quadre personal, una còpia d'ell mateix..., pintat en el *dedins* i que l'acaba.

Cal tenir present, que en Robert Anglada és un cap i, sobretot, uns ulls que interioritzen i transformen el que veuen. El poble i el paisatge que contemplem d'Horta de Sant Joan, a mi que sóc barceloní, ja em sembla familiar, ja és nostre i de tothom. Ja el coneixem! Quan visualitzo un dels seus quadres on es veuen uns xiprers, la finestra d'una casa, unes fulles que cauen davant la façana, que podrien ser unes llàgrimes, un carrer que s'esvaeix en un últim retoc final de fulles, aleshores comprenc, comprenem els que el mirem, que l'artista aconsegueix reflectir el que vol dir i com dir-ho, que l'obra l'ha acabada, que no li manca res. Això, per mi, és el màxim mèrit de l'artista. El seu dedins és més ampli, més madur i més savi.

12 de març de 2015

Borja Teixidor de Ventós